

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 3

Матеріали

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Європейський вимір реформування публічного
управління в Україні”
м. Київ, МАУП, 24 листопада 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 10 від 28 09.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.;
В. І. Цибух, канд. філос. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 3: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. “Європейський вимір ре-
формування публічного управління в Україні”, 24 листопада 2016 р. / ред-
кол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 208 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Бортник Валентин Анатолійович, Стасюк В'ячеслав Олександрович Адміністративно-правова організація й мета державного управління.....	53
Владимирська Євгенія Юріївна, Суліма Наталія Миколаївна Публічне управління: суть, суб'єкти та види.....	57
Власюк Таміла Олександрівна Вплив інформаційного суспільства на розвиток системи публічного управління.....	60
Гапоненко Віра Анатоліївна Реалізація принципів публічного управління як умова демократизації в Україні.....	63
Головченко Валентин Васильович Конституціоналізм як досягнення світової правової культури.....	66
Григор'єва Марина Ігорівна Педагогічні умови реформування підготовки менеджерів ЗЕД в контексті європейської інтеграції системи управління освітніми процесами.....	70
Довбик Катерина Сергіївна, Філіппов Михайло Іванович Особливості діяльності підприємства на засадах ситуаційного менеджменту.....	74
Ельбрехт Ольга Михайлівна, Кобржицький Всеволод В'ячеславович Підготовка менеджерів міжнародного туризму на засадах професійно компетентнісного підходу.....	77
Єрескова Тетяна Володимирівна, Горбов Владислав Володимирович Соціальний контроль якості освітніх послуг як складова публічного управління у закладах освіти.....	81
Калініна Ліана Миколаївна Впровадження європейського досвіду публічного управління в Україні: суспільна оцінка.....	84
Кобржицький Всеволод В'ячеславович Більше практики – краща підготовка майбутнього менеджера міжнародного туризму.....	88
Коваленко Тетяна Миколаївна Самостійна навчально-пізнавальна діяльність студента як фактор формування його професійних навичок та вмінь.....	92
Корінчевська Ірина Анатоліївна Публічне управління галузі охорони здоров'я в контексті економічних реформ.....	96
Костюк Тетяна Олександрівна Публічне управління: світовий досвід та можливості для України.....	99
Кривоберець Марина Миколаївна Актуальні тренди туристичної індустрії в умовах економічної глобалізації.....	102
Лопатенко Людмила Олександрівна Реформування публічного управління в транспортній сфері.....	105
Миронов Віктор Вікторович Децентралізація в системі публічного управління.....	108

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ СИТУАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Питання функціонування та пристосування підприємства до змін навколишнього середовища стає все більш актуальним в умовах сучасної економічної кризи. Системний підхід до аналізу стратегії управління підприємством дозволяє виділити основні переваги та недоліки існуючих механізмів керування. Особливого значення набуває вдосконалення системи управління, забезпечення гнучкості та синергетичності підприємства як складових елементів політико-економічної реальності.

Вперше поняття “ситуаційне управління” було використано відомим американським вченим Р. Моклером [1]. Він зазначив, що форми та механізми керування повинні видозмінюватися та пристосовуватися до змін навколишнього середовища.

Слід виділити основні фактори впливу на розвиток підприємства:

1. Стан зовнішнього середовища. Детальний розгляд основних показників зовнішнього середовища (ЗС) дозволить прослідкувати структурні зв'язки підприємства із системою в якій вона функціонує.
2. Стан внутрішнього середовища. Визначення основних характеристик внутрішнього середовища (ВС) дозволить більш чітко зрозуміти якість функцій управління та їхньої реалізації, основні механізми забезпечення корпоративної культури підприємства та виокремити типи ієрархічних зв'язків між структурними підрозділами, відділами та філіалами компанії.

Проте, як зазначає сам Р. Моклер, ситуаційний підхід до управління підприємством не є принципово чимось новим, оскільки практика видозміни системи управління та пристосування до умов навколишнього середовища фактично мала місце ще з давніх часів але не була науково охарактеризованою. Появу ситуаційного підходу до питань організації та управління американські науковці пояснюють не стільки намаганням створити єдину теорію управління, скільки наслідком зусиль переорієнтувати теорію керування в напрямку практики управлінської діяльності. Ця вихідна посилка стає сьогодні найбільш поширеною в американських дослідженнях в області організації та управління. Вона починає також поступово домінувати в системі підготовки і перепідготовки менеджерів. Новий підхід у дослідженнях і в системі підготовки управлінських кадрів висловився в тому, що акцент став переноситися на вивчення дійсних умов, конкретної ситуації, в якій знаходиться та чи інша фірма, і розробку на цій основі специфічної, унікальної організаційної структури, що відповідає конкретним умовам та вимогам.

Фактично, основним завданням стає вивчення конкретної ситуації, аналіз та оцінка її за допомогою основних факторів впливу, як об'єктивних так і суб'єктивних та застосування створеної на основі результатів моделі за для адаптації підприємства до нових умов.

Вітчизняні вчені-економісти Т. В. Ландіна та М. М. Будник розпочали використовувати термін “адаптація підприємств”, коли виникла гостра необхідність у розробці механізму управління, який би відповідав усім вимогам мінливого зовнішнього середовища. Т. В. Ландіна вперше у сучасній вітчизняній економічній науці розробила класифікацію проблем адаптації та спробувала розробити адаптаційні механізми організаційно-виробничих систем.

Зарубіжні вчені Петігрю, Віпп, Ярзабовські, Лофквіст, Стензакер приділяють багато уваги питанням адаптації шляхом управління змінами та методам пристосування до зовнішнього середовища. Важливою рисою досліджень цих авторів є бачення адаптації як процесу управління змінами, спрямованими на підтримання конкурентоспроможності підприємства [4].

Лофквіст вважає, що організаціям потрібно вживати стратегічних змін, щоб залишатися конкурентоспроможними і, в багатьох випадках, просто для виживання. Стензакер у своїх наукових працях відмічає, що стратегічні зміни, які характеризуються широкомасштабними змінами, спрямовані на розвиток конкурентоспроможності фірми та збільшення її продуктивності.

Можна зробити висновок, що в роботах більшості науковців, питання адаптації підприємства, в більшості випадків, тісно пов'язують із

Аналіз ситуації це детальний розгляд основних параметрів керованого об'єкта, зовнішніх умов та факторів впливу при розробці та реалізації рішення. Оскільки ситуаційні зміни є мінливими, то ефективність управління компанією визначається рівнем гнучкості та пристосованості підприємства до швидких змін навколишнього середовища.

Послідовники ситуаційного підходу вирішили три основні завдання [2]:

1. Розробили теоретичну модель яка б відображала сукупність факторів у вигляді контекстуальних змінних (модель ситуації).
2. Розробили модель функціональних зав'язків серед контекстуальних змінних та внутрішніх характеристик організації (модель зав'язків).
3. На основі двох вищезазначених моделей прийняли й реалізували рішення про управління впливом на організацію (в цілому та на кожному з її частин).

Отже, ситуаційний підхід орієнтує одні й ті ж функції управління реалізовувати по-різному в різних ситуаціях. Завдання менеджменту полягає в тому, щоб на основі всебічного аналізу формують ці ситуації факторів підібрати відповідні прийоми і методи рішення виникаючих проблем з урахуванням їх достоїнств, недоліків і реальних можливостей.

Ситуаційні теорії управління дають рекомендації щодо того, як варто управляти в конкретних ситуаціях. При цьому виділяється чотири обов'язкові кроки, які повинні бути здійснені менеджером для того, щоб домогтися ефективного управління в кожній конкретній ситуації.

По-перше, управління повинно вміти здійснювати аналіз ситуації з точки зору того, які вимоги до організації пред'являє ситуація і що характерно для ситуації.

По-друге, повинен бути обраний відповідний підхід до здійснення управління, який би найбільшою мірою і щонайкраще відповідав вимогам, висунутим до організації з боку ситуації.

По-третє, управління повинно створювати потенціал в організації і необхідну гнучкість для того, щоб можна було перейти до нового управлінського стилю, відповідного ситуації.

По-четверте, управління повинно зробити відповідні зміни, що дозволяють підлаштуватися до ситуації [5].

Таким чином, світ бізнесу, який відчуває в даний час стрімкі зміни, для підвищення ефективності управління зацікавлений сьогодні в розробці та вдосконаленні не стільки математичних підходів до процесу прийняття рішень, скільки в прикладних ситуаційних інструментах менеджменту.

Алгоритм прийняття рішень при ситуаційному менеджменті може включати наступні операції:

1. Виявлення (контроль) проблеми; · Збір інформації про ситуацію;
2. Аналіз інформації про ситуацію;
3. Діагностика проблеми і ситуації, в якій її належить вирішити;
4. Визначення цілей управління ситуацією при вирішенні проблеми;
5. Розробка критерію оцінки ефективності рішення;
6. Верифікація та оцінка варіантів рішень;
7. Прийняття, оформлення, доведення до виконавців, виконання, контроль виконання рішень [3].
8. Отже, для вирішення проблем управління одним із найперспективніших у сучасній науці про управління є ситуаційний підхід. Він дає змогу керівнику разом з цілісним представленням об'єкта управління і його функціонування в зовнішньому середовищі ефективно управляти конкретною ситуацією ухвалення управлінського рішення.
9. Цей підхід допомагає ухвалювати рішення, ґрунтуючись на аналізі і розумінні ситуації, динаміки її зміни, а не на традиційному принципі спроб та помилок. Можливість здійснення попереднього аналізу ситуації і передбачення її очікуваних змін робить ситуаційний підхід набагато ефективнішим і дає змогу уникнути значних втрат ресурсів та часу.

Джерела

1. Маршев В. И. "История управленческой мысли".
2. Ландіна Т. В Організаційно-економічні механізми адаптації підприємства до умов ринку. К.: Наукова думка, 1994. — 283 с.
3. Будник М. М. Адаптація промислових підприємств до ринкових умов господарювання: Дис. канд. економ. наук: 08.06.01. — Харків, 2002. — 199 с.
4. Eric Arne Lofquist. Measuring the Effects of Strategic Change on Safety in a High Reliability Organization.
5. Stensaker, I. G., (2002) A Change in Plans: A Sensemaking Perspective on Strategy Implementation. Dissertation Department of Strategy and Management. Norwegian School of Economics and Business Administration.